

Duration- 3 Hours

वेळ ३ तास

Total Marks- 100

गुण -१००

- N.B. :- 1) All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
2) All questions carry equal marks. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत
3) Figures to the right indicates marks. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

- Q.1 A Discuss the scope and relevance of International Relations. 20
आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्ती आणि समर्पकतेची चर्चा करा.
OR किंवा
B Define power and discuss various determinants of power 20
सत्तेचा अर्थ सांगून सत्तेच्या विविध निर्धारक घटकांची चर्चा करा.
- Q 2 A Discuss the role of the Cold War in creating a Bipolar world. 20
द्विध्रुवीय विश्व रचनेच्या निर्मितीतील शीतयुद्धाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
OR किंवा
B Define Unipolarity. Assess its impact on the contemporary world politics. 20
एक ध्रुवीय विश्व रचना संकल्पनेचा अर्थ सांगा. समकालीन जगावरील त्याच्या परिणामांचे मूल्यमापन करा.
- Q 3 A Explain Conflict and discuss changing nature of International Conflict. 20
संघर्ष संकल्पना स्पष्ट करून आंतरराष्ट्रीय संघर्षाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा.
OR किंवा
B Explain Disarmament and discuss major disarmament efforts of the international community to 20
bring peace in the world.
निःशस्त्रीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करा आणि जागतिक शांततेसाठी आंतरराष्ट्रीय समूहाकडून झालेल्या प्रमुख प्रयत्नांची चर्चा करा.
- Q 4 A What is Globalisation? Explain its advantages and disadvantages. 20
जागतिकीकरण म्हणजे काय ? त्याचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
OR किंवा
B Discuss the objectives and role of the European Union 20
युरोपियन महासंघाच्या उद्दिष्ट्ये आणि भूमिकेची चर्चा करा.
- Q 5 Write Short Notes on Any Two of the following खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा. 20
a) Techniques of Balance of Power
सत्ता समतोलाची तंत्रे
b) Realist Approach
वास्तववादी दृष्टीकोन
c) International Monetary Fund
आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी
d) Collective Security
सामूहिक सुरक्षा

*****

Q. P. Code 36901